

สำเนียงภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรี¹

(Thai Song Accents of Phetchaburi Province)

สุพิดา เกิดคุ้ม²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรี และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นที่พูดที่ประเทศเวียดนามจากงานวิจัยในอดีตเพื่อพิจารณาความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสำเนียงภาษาไทยถิ่นที่พูดที่จังหวัดเพชรบุรีและสำเนียงภาษาไทยถิ่นที่พูดที่ประเทศเวียดนาม ผลการศึกษาพบว่าภาษาไทยถิ่นที่มีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ ABCD123-4 โดยวรรณยุกต์ DLDS123 และ DLDS4 เป็นวรรณยุกต์เดียวกันกับวรรณยุกต์ B123 และ B4 ตามลำดับ และมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้ วรรณยุกต์ 1 A123 กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น วรรณยุกต์ 2 A4 กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์ 3 B123 กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-สูง วรรณยุกต์ 4 B4 กลางระดับ วรรณยุกต์ 5 C123 กลางค่อนข้างต่ำ-ตก บีบเส้นเสียง และวรรณยุกต์ 6 C4 กลาง-ตก บีบเส้นเสียง และจากการเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นจังหวัดเพชรบุรีกับภาษาไทยถิ่นที่พูดที่ประเทศเวียดนามพบว่าทั้ง 2 ภาษา มีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์และจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน หากแต่สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ A123 และ A4 ของภาษาไทยถิ่นที่พูดที่จังหวัดเพชรบุรีแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นที่พูดที่ประเทศเวียดนาม

คำสำคัญ สำเนียง, ภาษาไทยถิ่น, ภาษาไทดำ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น จังหวัดเพชรบุรี” ปีการศึกษา 2560 ปริญญาโท สาขาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

² นักศึกษาปริญญาโท สาขาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Abstract

The purposes of this paper is to study and compare the Thai Song language of Phetchaburi province's tonal system. Additionally, the results of the study used to compare with previous studies of Tai Dam (Black Tai) in Vietnam for assessing the similarities and differences between their respective accents. The results of this study show tonal splits and coalescences pattern of Thai Song in the 7 districts are ABCD123-4; DLDS123 and DLDS4 merge with B123 and B4 respectively and all have 6 tones: Tone 1, A123 lower mid-rising; Tone 2, A4 lower mid-rising-falling; Tone 3, B123 lower mid-high rising; Tone 4, B4 mid-level; Tone 5, C123 lower mid-rising glottalized and Tone 6, C4 mid-falling glottalized. The results of the tonal system comparison between Thai Song and Tai Dam reveal that both languages have the same tonal splits and coalescence patterns, and the number of tones. However, the tonal characteristics of A123 and A4 are different.

Keywords: accent, Thai Song, Tai Dam (Black Tai)

1. บทนำ

ภาษาไทยไซ่ง³ เป็นภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไท กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้เช่นเดียวกับภาษาไทยและภาษาลาว (Li, 1960) ตามที่ Gedney (1972) ได้กล่าวถึง ลักษณะเด่นที่สำคัญของภาษาตระกูลไทคือเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งเป็นเกณฑ์สำคัญที่ทำให้ทราบภาษานั้น ๆ เป็นภาษากลุ่มใดในภาษาตระกูลไท นอกจากนี้เสียงวรรณยุกต์ยังเป็นลักษณะทางภาษาอย่างหนึ่งที่แยกให้ภาษากลุ่มต่าง ๆ ในภาษาตระกูลไทมีลักษณะเด่นหรือ “สำเนียง” ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการแยกภาษาที่มีสำเนียงที่ต่างกันนั้น นอกจากการพิจารณาลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์เป็นหลักแล้ว สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการจำแนกภาษาออกเป็นกลุ่มย่อยได้ กล่าวคือ เมื่อจัดกลุ่มภาษาตามลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ที่ภาษามีร่วมกันแล้ว ภายในภาษากลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่ง ๆ นั้นยังมีสำเนียงของภาษากันย่อยที่บางภาษาเหมือนกันและบางภาษาแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างที่ว่า

³ ภาษาไทยไซ่งเป็นภาษาที่จัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นภาษาที่พูดโดยชาวไทยไซ่งที่อพยพจากเมืองเดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนามเข้ามายังประเทศไทย ด้วยสาเหตุทางการเมือง ไทยไซ่งมีชื่อเรียกที่ต่างกันไป เช่น ไทยทรงดำ ลาวไซ่ง ลาวไซ่งดำ ไทดำ และไทไซ่ง (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2556: 30)

นี้เป็นผลมาจากสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนและแตกต่างกัน (พิณรัตน์ อัครวิฒนากุล, 2546: 102)

งานวิจัยที่ศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรีมีหลายงานวิจัยด้วยกัน เช่น งานวิจัยของ Maneewong (1987) "A Comparative Phonological Study of Lao Song in Petchaburi and Nakhon Pathom Provinces" งานวิจัยของอรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์ (2536) "การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาผู้ไทกับภาษาลาวโซ่ง" งานวิจัยของ L-Thongkum (2002) "Old Tai Dam (Black Tai) and the Meaning of Ambiguous Word in Modern Thai Elaborate Expression" งานวิจัยของสุนทรศิริ แสงงาม (2549) "การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาในภาษาไทยโซ่ง (ไทดำ) ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี" และงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) "การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษาไทยโซ่ง" งานวิจัยทั้ง 5 งานที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนแล้วแต่เก็บข้อมูลภาษาไทยโซ่งในพื้นที่อำเภอเขาย้อยทั้งสิ้น มีเพียงงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) งานเดียวเท่านั้นที่มีการเก็บข้อมูลในอำเภอท่ายางเพิ่มมาอีกหนึ่งพื้นที่ เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากหากศึกษาข้อมูลตามประวัติศาสตร์แล้วจะพบว่าถิ่นฐานเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งอยู่ที่เมืองแกลง แคว้นสิบสองจุไทย บริเวณแถบแม่น้ำดำและแม่น้ำแดง หรือเมืองเดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนามในปัจจุบัน แต่ได้มีการอพยพเข้ามายังประเทศไทยด้วยสาเหตุทางการเมือง ในสมัยพระเจ้าตากสินมหาราชและได้ตั้งถิ่นฐานแรกที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ภายหลังชาวไทยโซ่งได้กระจายถิ่นฐานไปยังทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย ได้แก่ ราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี เป็นต้น (สุมิตร ปิติพัฒน์และคณะ, 2521; ม.ศรีบุษรา, 2522; สมบูรณ์ แก่นตะเคียน, 2525; สมทรง บุรุษพัฒน์, 2540) กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งในจังหวัดเพชรบุรีจึงไม่ได้มีเพียงแค่อำเภอเขาย้อยและอำเภอท่ายางเท่านั้น หากแต่ยังมีชาวไทยโซ่งอาศัยอยู่ในอีก 6 อำเภอของจังหวัดเพชรบุรีด้วย ได้แก่ อำเภอบ้านแหลม อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านลาด อำเภอชะอำ และอำเภอแก่งกระจาน ซึ่งถือได้ว่าเพชรบุรีเป็นเพียงจังหวัดเดียวที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งอาศัยอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัด

จากการสำรวจภาคสนาม ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งในจังหวัดเพชรบุรียังมีการรวมตัวกันเป็นปึกแผ่นเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างชัดเจน และมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะสืบสานภาษาและวัฒนธรรมของตนให้อยู่ได้นานที่สุด ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2554) ที่เคยสำรวจชุมชนชาว ไทยโซ่งไว้ อย่างไรก็ตามกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งแม้ว่าจะอนุรักษ์ภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ไว้เป็นอย่างดี แต่จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสพูดคุยกับชาวไทยโซ่งในจังหวัดเพชรบุรีเกือบทุกอำเภอต่างก็พูดไปในทิศทางเดียวกันว่าภาษาไทยโซ่งที่พวกเขาพูดนั้นมีสำเนียงต่างจากภาษาไทยโซ่งที่พูดในอำเภออื่น อีกทั้งสำเนียงภาษาไทยโซ่งที่ตนพูดนั้นเป็นสำเนียงไทยโซ่งแท้ คือ เป็นสำเนียงที่พูดเหมือนกับสำเนียงภาษาไทยดำใช้พูดที่ประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของตนอีกด้วย จากคำกล่าวอ้าง

ของชาวไทยซึ่งในลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ L-Thongkum (2002) และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ที่เคยศึกษาและเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งที่ประเทศไทยและภาษาไทยดำที่ประเทศเวียดนามไว้ โดยผลการวิจัยพบว่าระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยซึ่งที่ประเทศไทยและภาษาไทยดำที่ประเทศเวียดนามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มีวรรณยุกต์ 6 วรรณยุกต์เท่ากัน และมีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ 2 ทางเช่นเดียวกัน อีกทั้งทั้ง 2 ภาษายังมีบางสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกันอีกด้วย ซึ่งสมทรง บุรุษพัฒน์ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่าการที่ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยดำและภาษาไทยซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันเช่นนี้อาจเป็นเพราะไทดำถิ่นต่าง ๆ อาจมีบรรพบุรุษจากแหล่งเดียวกันและพูดภาษาถิ่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับประวัติศาสตร์การย้ายถิ่นฐานของชาวไทยซึ่งในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสำเนียงภาษาไทยซึ่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี จากนั้นผู้วิจัยจะนำสำเนียงภาษาไทยซึ่งของแต่ละอำเภอมารับเทียบเทียบกับสำเนียงภาษาไทยดำที่ประเทศเวียดนามว่ามีความเหมือนหรือความต่างอย่างไร

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี โดยพิจารณาว่าภาษาไทยซึ่งของแต่ละอำเภอมักมีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ รวมถึงมีสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งไม่เคยใครเคยทำมาก่อน ยกเว้นที่ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย และตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง อีกทั้งนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเปรียบเทียบกับภาษาไทยดำที่พูดที่ประเทศเวียดนามว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เนื่องจากตามประวัติศาสตร์แล้วภาษาไทยดำที่พูดที่ประเทศเวียดนามถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของภาษาไทยซึ่งที่จังหวัดเพชรบุรี โดยงานวิจัยภาษาไทยดำที่ใช้ ได้แก่ งานวิจัยของ Gedney (1964) Fippinger and Fippinger (1974) L-Thongkum (2002) และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556)

2. ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่ง จังหวัดเพชรบุรีและภาษาไทยดำประเทศเวียดนาม มีดังนี้

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่ง จังหวัดเพชรบุรี

งานวิจัยที่เคยศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งที่จังหวัดเพชรบุรีมี 5 งานวิจัยด้วยกัน ซึ่งงานวิจัยทั้ง 5 งานมีการเก็บข้อมูลในพื้นที่เดียวกันทั้งหมด คือ พื้นที่อำเภอเขาย้อย มีเพียงงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ที่เก็บข้อมูลที่พื้นที่อำเภอท่ายางเพิ่มมาอีก 1 พื้นที่ งานวิจัยทั้ง 5 งานนี้ยังมีตัวแปรทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน เช่น ตัวแปรอายุที่เลือกผู้บอกภาษาในกลุ่มวัยสูงอายุ และตัวแปรเพศโดยการเลือกผู้บอกภาษาเป็นเพศหญิง อีกทั้งในการทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของทุกงานวิจัยมีการใช้กล่องทดสอบ

เสียงวรรณยุกต์ของ Gedney (1972) ทั้งสิ้น หากแต่แตกต่างกันที่วิธีการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ ซึ่งในงานวิจัยมีการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์โดยวิธีการฟังด้วยหู แต่มีบางงานวิจัยที่มีการใช้เครื่องมือควบคู่ไปกับการฟังด้วย งานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ งานวิจัยของ Maneewong (1987) อรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์ (2536) L-Thongkum (2002) สุนทรินทร์ แสงงาม (2549) และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของงานวิจัยทั้ง 5 งานวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ภาษาไทยซึ่งในถิ่นอำเภอเขาย้อยและอำเภอท่ายางมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และมีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ ABCD123-4 โดยที่วรรณยุกต์ DL123 รวมกับ DS123 และ DL4 รวมกับ DS4 อีกทั้งวรรณยุกต์ DSDL123 และ DSDL4 เป็นหน่วยเสียงย่อยของวรรณยุกต์ B123 และ B4 ตามลำดับ แต่อาจมีบางสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ภาพที่ 1 ผลการศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น จังหวัดเพชรบุรี

วรรณยุกต์ งานวิจัย	Maneewong (1987)	อรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์ (2536)	L-Thongkum (2002)	สุนทรินทร์ แสงงาม (2549)	สมทรง บุรุษพัฒน์ (2556)
วรรณยุกต์ 1 A123	กลางต่ำขึ้น [23]	กลางขึ้น [35]	กลางต่ำระดับ/ กลางขึ้น [22~23]	กลาง-ขึ้น	กลางต่ำตกขึ้น
วรรณยุกต์ 2 A4	กลางสูงขึ้นตก [453]	สูงตก [43]	สูงระดับ [55]	ต่ำ-ขึ้น-ตก	กลางต่ำขึ้นตก
วรรณยุกต์ 3 B123	กลางต่ำขึ้นสูง [25]	ต่ำขึ้น [24]	กลางขึ้น [35]	ต่ำ-ขึ้น	กลางต่ำตกขึ้นสูง
วรรณยุกต์ 4 B4	กลางขึ้นตก [342]	กลางระดับ [33]	กลางระดับ [33]	กลางระดับ	กลางระดับ
วรรณยุกต์ 5 C123	กลางระดับ บีบเส้นเสียง [33r]	ต่ำตก [21]	กลางตก บีบเส้นเสียง [31r]	ต่ำระดับ	กลางต่ำตก บีบเส้นเสียง
วรรณยุกต์ 6 C4	กลางตก [32]	สูงขึ้นตก [452]	สูงตก [41]	กลาง-ตก	กลางตก บีบเส้นเสียง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น ประเทศเวียดนาม

งานวิจัยที่เคยมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นในประเทศเวียดนามนั้นล้วนแล้วแต่เก็บข้อมูลชาวไทดำจากจังหวัดเซินลา (Son La) ทั้งสิ้น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเซินลาเป็นเมืองศูนย์กลางหลักที่สำคัญของชาวไทดำ ทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม (Gedney, 1964: 159) เช่น งานวิจัยของ Gedney (1964) เป็นยุคเริ่มแรกที่มีการศึกษาระบบเสียงภาษาไทยถิ่นและถือว่าเป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาระบบเสียงภาษาไทยถิ่นอย่างยิ่ง ต่อมาเป็นงานวิจัยของ Fippinger and Fippinger (1974) ซึ่งต้องการที่จะศึกษาระบบเสียงภาษาไทยถิ่นให้ละเอียดกว่างานวิจัยของ Gedney นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ L-Thongkum (2002) ที่เก็บข้อมูลในประเทศเวียดนาม 8 ถิ่น (4 ถิ่นอยู่ในจังหวัดเซินลา) ประเทศลาว 1 ถิ่น และประเทศไทย 1 ถิ่น รวมทั้งหมด 10 ถิ่น และงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ที่ศึกษาการแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ไทยถิ่นตามตัวแปรอายุและภูมิภาค ซึ่งเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาไทยถิ่น 8 ถิ่นในประเทศไทย และผู้พูดภาษาไทยถิ่น 1 ถิ่นที่จังหวัดเซินลาประเทศเวียดนาม โดยในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ของทั้ง 2 งานวิจัยนี้มีการวิเคราะห์ด้วยวิธีการฟังควบคู่ไปกับวิธีการทางกลศาสตร์ โดยใช้

โปรแกรม PRAAT ผลของงานวิจัยทั้ง 4 งานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ วรรณยุกต์ภาษาไทยคำ ประเทศเวียดนามมีวรรณยุกต์ 6 วรรณยุกต์ และมีการแยกรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ 2 ทาง คือ ABCD123-4 โดยที่วรรณยุกต์ DSDL123 และ DSDL4 เป็นหน่วยเสียงย่อยของวรรณยุกต์ B123 และ B4 ตามลำดับ

ภาพที่ 2 ผลการศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยคำ ประเทศเวียดนาม

วรรณยุกต์ งานวิจัย	Gedney (1964)	Fippinger and Fippinger (1974)	L-Thongkum (2002)	สมทรง บุรุษพัฒน์ (2556)
วรรณยุกต์ 1 A123	ระดับ (ต่ำกว่ากลางระดับ)	กลางต่ำระดับ	กลางระดับ	กลางระดับ
วรรณยุกต์ 2 A4	สูงระดับ	สูงระดับ	สูงระดับ	สูงระดับ
วรรณยุกต์ 3 B123	สูง-ขึ้น	กลางสูงขึ้น	กลางขึ้น	กลางขึ้น
วรรณยุกต์ 4 B4	ระดับ (สูงกว่ากลางระดับ)	กลางสูงระดับ	กลางสูงระดับ	กลางสูงระดับ
วรรณยุกต์ 5 C123	ต่ำ-ตก/ ต่ำ-ตก-ขึ้น บีบเส้นเสียง	ต่ำระดับ/ ต่ำตก บีบเส้นเสียง	กลางต่ำตก	กลางตก บีบเส้น เสียง
วรรณยุกต์ 6 C4	ตก บีบเส้นเสียง	กลางสูง-ตก บีบเส้นเสียง	กลางตก	กลางสูงตก บีบเส้นเสียง

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากบริเวณที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทยซึ่งอาศัยอยู่มากที่สุดของแต่ละอำเภอ และเป็นถิ่นที่มีการสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมไทยซึ่ง (ไทยทรงดำ) ได้แก่ บ้านดอนขวาง ตำบลหนองพลับ อำเภอเมืองเพชรบุรี, บ้านหนองจิก ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย, บ้านแม่ประจันต์ ตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง, บ้านทุ่งเพ็ด ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม, บ้านหนองโสน ตำบลห้วยซ้อง อำเภอบ้านลาด, บ้านท่าตะคร้อ ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง และบ้านโป่งแก่งพัฒนา ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ ในการคัดเลือกผู้บอกภาษาไทยซึ่ง ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาไทยซึ่งเพศหญิง อายุ 40-70 ปี การศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษา และมีอาชีพเกษตรกร เช่น ทำนาและทำไร่ เนื่องจากผู้บอกภาษาที่มีเพศ อายุ การศึกษา และประกอบอาชีพดังกล่าวส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านไม่ค่อยได้ติดต่อกับคนต่างถิ่นมากนัก จึงทำให้มีโอกาสที่จะได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นเข้ามาปะปนน้อย โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาอำเภอละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน (7 อำเภอ x 2 คน)

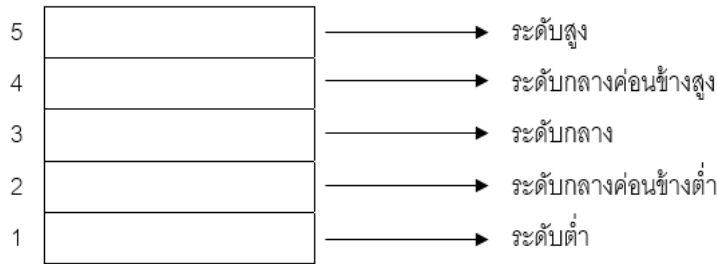
ในการเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ ขั้นแรกผู้วิจัยเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ โดยใช้รายการคำจากกล่องทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney (1972) เพื่อวิเคราะห์ระบบเสียงวรรณยุกต์ และการแยกเสียงรวมเสียงของวรรณยุกต์ด้วยวิธีการฟัง ต่อมาผู้วิจัยใช้รายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย (analogous set) ของ

พิณรัตน์ อัครวัฒน์นากุล (2546) จำนวน 20 คำในการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ เพื่อนำผลการวิเคราะห์จากรายการชุดคำนี้มาใช้ประกอบและยืนยันผลที่ได้จากการวิเคราะห์กลุ่มเสียงวรรณยุกต์ ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะให้ผู้บอกภาษาดูรูปภาพจากคำในรายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย โดยผู้วิจัยจะเปิดรูปภาพสลับไปมาและให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำจนครบทั้ง 60 คำ (20 คำ x 3 ครั้ง) และในขณะที่ผู้บอกภาษาออกเสียงคำทั้ง 2 ชุด ผู้วิจัยทำการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง Sony รุ่น ICD-UX560F และจดบันทึกข้อมูลด้วยสัทอักษรสากล (IPA)

ตารางที่ 1 รายการคำชุดเทียบเสียงคล้าย (analogous set)

	A	B	C	DS	DL
1	ขา khaa	ข่า khaa	ข้าว khaaw	ขัด khat	ขาด khaat
2	ป่า paa	ป้า paa	ป้า paa	ปัด pat	ปาด paat
3	บาน baan	บ้า baa	บ้า baa	บัต bat	บาด baat
4	คา khaa	คำ khaa	ค้ำ khaa	คัด khat	คาด khaat

ผู้วิจัยวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม PRAAT เวอร์ชัน 5.3.56 เพื่อวิเคราะห์หาค่าความถี่มูลฐาน (fundamental frequency/ f0) ของเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด โดยการกำหนดค่าความถี่มูลฐานและปรับค่าระยะเวลาของเสียงวรรณยุกต์ให้เท่ากันทุกคำ (normalization of duration) แล้ววัดค่าความถี่มูลฐานทุกช่วง จาก 10% ไปจนถึง 100% รวมทั้งหมด 11 จุด เมื่อได้ค่าความถี่มูลฐานในแต่ละคำของผู้บอกภาษาทุกคนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะหาค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยในแต่ละคำของผู้บอกภาษาทั้งหมด เพื่อเป็นตัวแทนในการนำเสนอวรรณยุกต์ยุดนั้น ๆ เช่น นำค่าเฉลี่ยของคำว่า “ขา” (ครั้งที่ 1 – ครั้งที่ 3) ในช่อง A1 มาหาค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะเป็นเสียงกลางขึ้น เป็นต้น หลังจากนั้นผู้วิจัยแปลงค่าความถี่ มูลฐานจากค่าเฮิรตซ์ (Hertz/ Hz) เป็นค่าเซมิโตน (Semitone/ ST) เพื่อลดการแปรระหว่างบุคคล ซึ่งค่าเซมิโตนมีสูตรการคำนวณ คือ $12 \cdot \log(\text{Hz to be translated} / \text{Hz reference level}) / \log(2)$ (ศุจินัฐ จิตวิริยนนท์, 2557: 3) เมื่อคำนวณหาค่าเซมิโตนของทุกวรรณยุกต์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างเป็นกราฟเส้นเพื่อบรรยายสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ โดยแปลงผลข้อมูลให้เป็นกราฟเส้นด้วยโปรแกรม excel และปรับเสียงวรรณยุกต์ให้เป็นค่า 5 ระดับเพื่อแสดงสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์เช่นเดียวกับงานวิจัยของกัลยา ดิงศภทิพย์ (2533) และดารณี กฤษณะพันธุ์ (2538) กราฟเส้นมีลักษณะดังนี้

4. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษาวรรณยุกต์ออกเป็น 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ คือ 1) เสียงและระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี และ 2) เปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่ง จังหวัดเพชรบุรีกับภาษาไทยดำที่พูดที่ประเทศเวียดนาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 เสียงและระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี

4.1.1 การแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์

ตารางที่ 2 รูปแบบการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่ง จังหวัดเพชรบุรี

	A	B	C	DS	DL
1				ว.3	
2	ว.1	ว.3	ว.5		
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	

↑ B123 = DSDL123; B4 = DSDL4 ↑

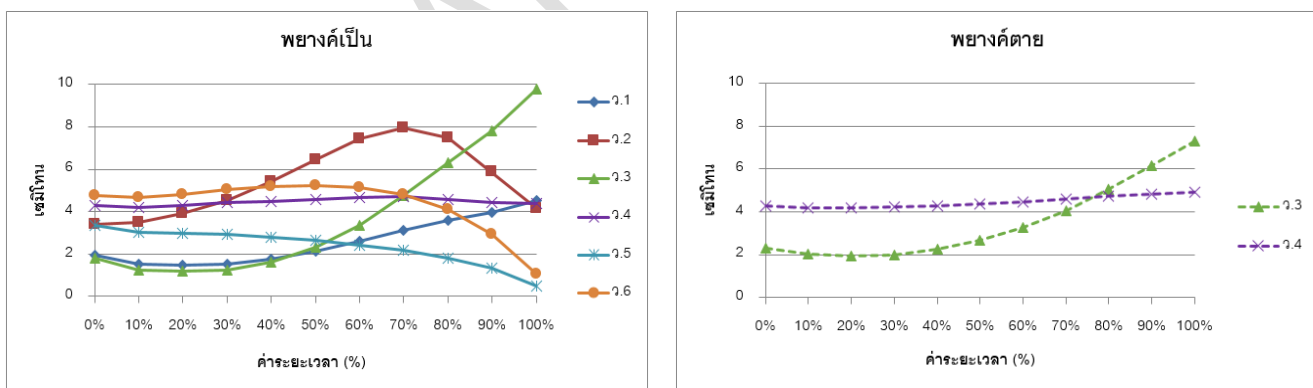
ผู้วิจัยใช้กล่องทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney (1972) ในการวิเคราะห์ระบบเสียงวรรณยุกต์ รวมถึงการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งของทั้ง 7 อำเภอเป็นไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ มีเสียงวรรณยุกต์ทั้งสิ้นจำนวน 6 หน่วยเสียงเท่ากัน และมีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ 2 ทาง คือ แบบ ABCD123-4 เช่นเดียวกัน โดยที่ A123 เป็นวรรณยุกต์ที่ 1 (ว.1) A4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 2 (ว.2) B123 เป็นวรรณยุกต์ที่ 3 (ว.3) B4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 4 (ว.4) C123 เป็นวรรณยุกต์ที่ 5 (ว.5) และ C4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 6 (ว.6) DSDL123 เป็นวรรณยุกต์ที่ 3 และ DSDL4 เป็นวรรณยุกต์ที่ 4 เช่นเดียวกับ B123 และ B4 เนื่องจากวรรณยุกต์ DSDL123 และ DSDL4 เป็นวรรณยุกต์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับวรรณยุกต์ B123 และ B4 ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ให้วรรณยุกต์ DSDL123 และ DSDL4 เป็นวรรณยุกต์เดียวกันกับวรรณยุกต์ B123 และ B4 ตามลำดับ โดยที่วรรณยุกต์ DSDL123 และ DSDL4 ซึ่งปรากฏในพยางค์ตายเป็นหน่วยเสียงย่อยของ

วรรณยุกต์ B123 และ B4 ซึ่งปรากฏในพยางค์เป็นสอดคล้องกับงานวิจัยที่เคยศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรีไว้ (Maneewong, 1987; อรพันธ์ ชูนากรสวัสดิ์, 2536; L-Thongkum, 2002; สุนทรรัตน์ แสงงาม, 2549; สมทรง บุรุษพัฒน์, 2556)

4.1.2 สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผู้วิจัยใช้ชุดคำเทียบเสียงคล้าย (analogous set) ของพิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546) ในการวิเคราะห์สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม PRAAT เนื่องจากคำชุดเทียบเสียงคล้ายมีพยัญชนะและสระที่คล้ายคลึงกันทำให้ไม่ส่งผลต่อค่าความถี่มูลฐาน (F0) จากนั้นผู้วิจัยปรับค่าความถี่มูลฐานโดยแปลงค่าเฮิรตซ์เป็นค่าเซมิโตน เพื่อลดการแปรระหว่างบุคคลที่อาจเกิดขึ้นได้ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ได้เป็นกราฟเส้น 5 ระดับ และใช้ตัวเลขประกอบการบรรยายสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผลการศึกษาพบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรีมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงเท่ากันทุกอำเภอ โดยแบ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ (contour tone) 5 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 1 วรรณยุกต์ที่ 2 วรรณยุกต์ที่ 3 วรรณยุกต์ที่ 5 และวรรณยุกต์ที่ 6 และวรรณยุกต์ระดับ (level tone) 1 หน่วยเสียง ได้แก่ วรรณยุกต์ที่ 3 แต่ในแต่ละอำเภออาจจะมีสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังมีรูปแบบปรากฏในทุกหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะจัดให้สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ผู้บอกภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรี ออกเสียงเป็นสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์หลักของแต่ละวรรณยุกต์ในภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรี รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 3 สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์หลักในภาษาไทยในจังหวัดเพชรบุรี

วรรณยุกต์ที่ 1 ปรากฏในกล่องทดสอบวรรณยุกต์ช่อง A123 “ขา [khaa], ปา [paa], บาน [baan]” มีสัทลักษณะหลักเป็นกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น มีรูปแบบ 2 แบบคือ รูปแบบที่ 1 [12/ 13/ 23] และรูปแบบที่ 2 [212/ 323] ผู้บอกภาษาไทยใน ร้อยละ 57 ออกเสียงวรรณยุกต์ A123 โดยใช้สัทลักษณะแบบที่ 1 ซึ่งอำเภอที่พบ ได้แก่ อำเภอบ้านแหลม อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านลาด และอำเภอชะอำ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบรูปแบบที่เป็นวรรณยุกต์ระดับ

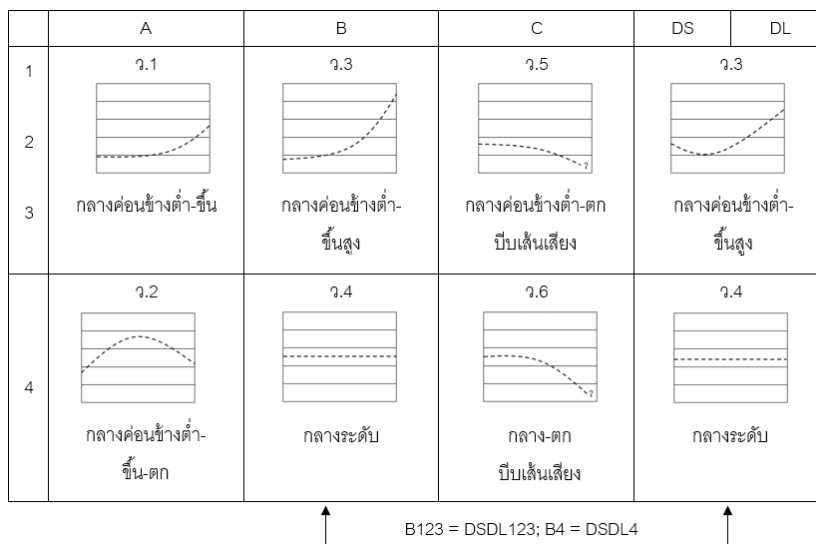
นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 4 ยังปรากฏในคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ช่อง DSDL4 “คาค [khaat], คัด [khat]” ด้วยเช่นกัน โดยผู้บอกภาษาไทยซึ่งออกเสียงเป็นสัญลักษณ์ะกลางระดับ มีรูปแปร คือ [22/ 33/ 44] ร้อยละ 86 รองลงมาเป็นสัญลักษณ์ะรูปแปรกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น [23] ซึ่งคล้ายคลึงกับวรรณยุกต์ B4 ผู้วิจัยจึงกำหนดให้วรรณยุกต์ DSDL4 ซึ่งปรากฏในพยางค์ตายเป็นหน่วยเสียงย่อยของวรรณยุกต์ B4 ซึ่งปรากฏในพยางค์เป็น อีกทั้งผู้วิจัยยังพบรูปแปรอีก 2 รูปแบบ คือ สัญลักษณ์ะกลาง-ตก-ขึ้น [323] และสัญลักษณ์ะกลางค่อนข้างสูง-ตก [43] ซึ่งรูปแปรทั้ง 2 รูปแบบนี้แตกต่างจากสัญลักษณ์ะรูปแปรแบบที่ 2 ของวรรณยุกต์ B4 ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ะกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก

วรรณยุกต์ที่ 5 ปรากฏในกล่องทดสอบวรรณยุกต์ช่อง C123 “ข้า [khaa], ป้า [paa], บ้า [baa]” มีสัญลักษณ์ะหลักเป็นกลางค่อนข้างต่ำ-ตก **บิบนเส้นเสียง**⁵ มีรูปแปร ได้แก่ [21ʔ/ 31ʔ/ 32ʔ] ซึ่งพูดโดยผู้บอกภาษาไทยซึ่งร้อยละ 93 ที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านลาด และอำเภอชะอำ และพบรูปแปรที่เป็นสัญลักษณ์ะต่ำระดับ บิบนเส้นเสียง [11ʔ] ที่อำเภอเขาย้อยเพียงถิ่นเดียวเท่านั้น

วรรณยุกต์ที่ 6 ปรากฏในกล่องทดสอบวรรณยุกต์ช่อง C4 “ค้ำ [khaa]” มีสัญลักษณ์ะหลักเป็นกลาง-ตก **บิบนเส้นเสียง** [21ʔ/ 31ʔ/ 32ʔ/ 41ʔ] ซึ่งพูดโดยผู้บอกภาษาร้อยละ 93 ที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านลาด และอำเภอชะอำ และพบรูปแปรที่เป็นสัญลักษณ์ะกลางระดับ บิบนเส้นเสียง [33ʔ] ที่อำเภอท่ายางเพียงถิ่นเดียวเท่านั้น

⁵ การบิบนเส้นเสียงเป็นสัญลักษณ์ะที่ Gedney (1964) และ Fippinger and Fippinger (1974) เรียกว่า “glottalized” ในภาษาไทยจะเรียกต่างกันคือ บิบนเส้นเสียง ปิดเส้นเสียง เส้นเสียงปิด การกักที่เส้นเสียงในตอนท้าย (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2556: 34)

ภาพที่ 4 การแยกเสียงรวมเสียงและสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์หลักในภาษาไทยถิ่น
จังหวัดเพชรบุรี

4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่น จังหวัดเพชรบุรีกับภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนาม

ผู้วิจัยนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อพิจารณาว่าสำเนียงภาษาไทยถิ่นที่ใช้พูดใน 7 อำเภอของจังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบันมีความเหมือนหรือต่างจากสำเนียงภาษาไทยดำที่พูดที่ประเทศเวียดนามหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่าระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรีเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทดำ ประเทศเวียดนาม กล่าวคือ มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และมีการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์แบบ ABCD123-4 โดยที่วรรณยุกต์ DSDL123 และ DSDL4 เป็นวรรณยุกต์เดียวกันกับวรรณยุกต์ B123 และ B4 ตามลำดับ เช่นเดียวกัน อีกทั้งวรรณยุกต์ C123 และ C4 ของภาษาไทยถิ่นของทั้ง 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรียังคงรักษาสัทลักษณะการบีบเส้นเสียงในช่วงท้ายของการออกเสียงคำไว้ได้เป็นอย่างดีในทุกอำเภอ อย่างไรก็ตามบางวรรณยุกต์มีการแปรและการเปลี่ยนแปลงไปจากวรรณยุกต์ภาษาไทดำ ประเทศเวียดนามในงานวิจัยที่เคยศึกษาไว้ รายละเอียดมีดังนี้

ภาพที่ 5 เปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยเชิง จังหวัดเพชรบุรีกับ
ภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนาม

วรรณยุกต์ งานวิจัย	Gedney (1964)	Fippingger and Fippingger (1974)	L-Thongkum (2002)	สมทรง บุรุษพัฒน์ (2556)	สุพิดา เกิดอุ่ม (2560)
วรรณยุกต์ 1 A123	ระดับ (ต่ำกว่ากลางระดับ)	กลางต่ำระดับ	กลางระดับ	กลางระดับ	กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น
วรรณยุกต์ 2 A4	สูงระดับ	สูงระดับ	สูงระดับ	สูงระดับ	กลางค่อนข้างต่ำ- ขึ้น-ตก
วรรณยุกต์ 3 B123	สูง-ขึ้น	กลางสูงขึ้น	กลางขึ้น	กลางขึ้น	กลางค่อนข้างต่ำ- ขึ้นสูง
วรรณยุกต์ 4 B4	ระดับ (สูงกว่ากลางระดับ)	กลางสูงระดับ	กลางสูงระดับ	กลางสูงระดับ	กลางระดับ
วรรณยุกต์ 5 C123	ต่ำ-ตก/ ต่ำ-ตก-ขึ้น บีบเส้นเสียง	ต่ำระดับ/ ต่ำตก บีบเส้นเสียง	กลางต่ำตก	กลางตก บีบเส้นเสียง	กลางค่อนข้างต่ำ-ตก บีบเส้นเสียง
วรรณยุกต์ 6 C4	ตก บีบเส้นเสียง	กลางสูง-ตก บีบเส้นเสียง	กลางตก	กลางสูงตก บีบเส้นเสียง	กลาง-ตก บีบเส้นเสียง

วรรณยุกต์ที่ 1 A123 ของภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามมีสัทลักษณะกลางต่ำระดับ/กลางระดับ แต่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ที่ผู้ออกภาษา ไทยเชิงของทั้ง 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรีเป็นสัทลักษณะกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น อย่างไรก็ตามหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ของภาษาไทยเชิงมีรูปแปรเป็นสัทลักษณะวรรณยุกต์ระดับ คือ กลางค่อนข้างต่ำระดับและกลางระดับ [22, 33] ปรากฏที่อำเภอท่ายางและบ้านแหลม ซึ่งเป็นสัทลักษณะที่เหมือนกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ของภาษาไทยดำที่พูดที่ประเทศเวียดนาม

วรรณยุกต์ที่ 2 A4 ของภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามเป็นสัทลักษณะสูงระดับ ซึ่งเป็นสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ไม่พบในทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี หากแต่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ของภาษาไทยเชิงมีสัทลักษณะกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตกเป็นสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์หลัก เนื่องจากผู้ออกภาษา ไทยเชิงของทั้ง 7 อำเภอส่วนใหญ่ใช้สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้ และรองลงมามีการใช้รูปแปรเป็นสัทลักษณะกลางต่ำ-ขึ้น โดยไม่ปรากฏการใช้สัทลักษณะสูงระดับ

วรรณยุกต์ที่ 3 B123 ของภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามเป็นสัทลักษณะสูงขึ้น/ กลางสูงขึ้น/ กลางขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์หลักภาษาไทยเชิงที่เป็นสัทลักษณะกลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้นสูง กล่าวคือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ของทั้งภาษาไทยดำและภาษาไทยเชิงเป็นสัทลักษณะวรรณยุกต์ขึ้นเช่นเดียวกัน หากแต่มีระดับจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้สัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ DSDL123 ของภาษาไทยเชิง จังหวัดเพชรบุรียังมีความคล้ายคลึงกับวรรณยุกต์ B123 อีกด้วย ผู้วิจัยจึงจัดให้วรรณยุกต์ DSDL123 เป็นวรรณยุกต์เดียวกับ B123 เช่นเดียวกับงานวิจัยภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามในอดีต

วรรณยุกต์ที่ 4 B4 ของภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามเป็นสัญลักษณ์กลางสูงระดับและภาษาไทยโห่ง จังหวัดเพชรบุรีมีสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ ซึ่งทั้งภาษาไทยดำ และภาษาไทยโห่งเป็นวรรณยุกต์กลางระดับเช่นเดียวกัน หากแต่มีจุดเริ่มต้นของระดับเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันอีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่าวรรณยุกต์ DSDL4 มีสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่คล้ายกับวรรณยุกต์ B4 ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดให้วรรณยุกต์ DSDL4 เป็นวรรณยุกต์เดียวกันกับวรรณยุกต์ B4 เช่นเดียวกับงานวิจัยภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามในอดีต

วรรณยุกต์ที่ 5 C123 ของภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามเป็นสัญลักษณ์กลางต่ำตก และต่ำระดับ/ต่ำตก/กลางตก บิบบเส้นเสียงมีความคล้ายคลึงกับสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโห่งที่มีสัญลักษณ์กลางต่ำ-ตกบิบบเส้นเสียง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่พูดโดยผู้บอกภาษาไทยโห่งส่วนใหญ่ของทั้ง 7 อำเภอและพบทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี

วรรณยุกต์ที่ 6 C4 ของภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามเป็นสัญลักษณ์กลางตก และกลางตกบิบบเส้นเสียงเหมือนกับสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทยโห่งที่เป็นสัญลักษณ์กลาง-ตกบิบบเส้นเสียงเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่พบในทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโห่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรี และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเปรียบเทียบกับเสียงและระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนาม ซึ่งผลการศึกษาภาษาไทยโห่ง จังหวัดเพชรบุรีในงานวิจัยนี้มีทั้งสอดคล้องและแตกต่างจากงานวิจัยที่ได้เคยศึกษาภาษาไทยโห่งไว้ในอดีตที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงแบ่งการสรุปและอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

5.1 การเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโห่ง จังหวัดเพชรบุรีในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยในอดีต

จากการเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโห่ง จังหวัดเพชรบุรีในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยในอดีต ผลการศึกษาพบว่าภาษาไทยโห่งของ 7 อำเภอในจังหวัดเพชรบุรีมีระบบเสียงวรรณยุกต์สอดคล้องกับงานวิจัยทั้ง 5 งานในอดีตที่เคยศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโห่งในถิ่นอำเภอเขาชัยและอำเภอท่ายางไว้ กล่าวคือ ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยโห่งทั้ง 7 อำเภอมีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ 2 ทางคือ ABCD123-4 และมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง โดยที่วรรณยุกต์ DLDS123 และ DLDS4 มีสัญลักษณ์ที่คล้ายคลึงกับวรรณยุกต์ B123 และ B4 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงรวมวรรณยุกต์

DLDS123 ให้เป็นวรรณยุกต์เดียวกันกับวรรณยุกต์ B123 และรวมวรรณยุกต์ DLDS4 ให้เข้ากับวรรณยุกต์ B4 เช่นเดียวกับงานวิจัยในอดีต (Maneewong, 1987; อรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์, 2536; L-Thongkum, 2002; สุนทรรัตน์ แสงงาม, 2549; สมทรง บุรุษพัฒน์, 2556) นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าสัญลักษณ์หลักของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในงานวิจัยนี้มีความคล้ายคลึงกับสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งของงานวิจัยในอดีตทั้ง 5 งาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 6 เปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่ง จังหวัดเพชรบุรีในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยในอดีต

วรรณยุกต์ งานวิจัย	Maneewong (1987)	อรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์ (2536)	L-Thongkum (2002)	สุนทรรัตน์ แสงงาม (2549)	สมทรง บุรุษพัฒน์ (2556)	สุพิดา เกิดอุ่ม (2560)
วรรณยุกต์ 1 A123	กลางต่ำขึ้น [23]	กลางขึ้น [35]	กลางต่ำระดับ/ กลางขึ้น [22~23]	กลาง-ขึ้น	กลางต่ำตกขึ้น	กลางค่อนข้างต่ำ- ขึ้น
วรรณยุกต์ 2 A4	กลางสูงขึ้นตก [453]	สูงตก [43]	สูงระดับ [55]	ต่ำ-ขึ้น-ตก	กลางต่ำขึ้นตก	กลางค่อนข้างต่ำ- ขึ้น-ตก
วรรณยุกต์ 3 B123	กลางต่ำขึ้นสูง [25]	ต่ำขึ้น [24]	กลางขึ้น [35]	ต่ำ-ขึ้น	กลางต่ำตกขึ้นสูง	กลางค่อนข้างต่ำ- ขึ้นสูง
วรรณยุกต์ 4 B4	กลางขึ้นตก [342]	กลางระดับ [33]	กลางระดับ [33]	กลางระดับ	กลางระดับ	กลางระดับ
วรรณยุกต์ 5 C123	กลางระดับ บีบเส้นเสียง [337]	ต่ำตก [21]	กลางตก บีบเส้นเสียง [317]	ต่ำระดับ	กลางต่ำตก บีบเส้นเสียง	กลางค่อนข้างต่ำ- ตก บีบเส้นเสียง
วรรณยุกต์ 6 C4	กลางตก [32]	สูงขึ้นตก [452]	สูงตก [41]	กลาง-ตก	กลางตก บีบเส้นเสียง	กลาง-ตก บีบเส้นเสียง

วรรณยุกต์ที่ 1 สัญลักษณ์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ของกลุ่มผู้บอกภาษาวัยกลางคน (45-55 ปี) และวัยสูงอายุ (65 ปีขึ้นไป) ในงานวิจัยของสมทรงบุรุษพัฒน์ (2556) ที่เก็บข้อมูลที่ตำบลห้วยท่าช้าง อำเภอเขาชัยยอดและตำบลยางหย่อง อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี

วรรณยุกต์ที่ 2 สัญลักษณ์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก เป็นไปในทิศทางเดียวกับสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ของงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ที่มีการใช้สัญลักษณ์กลางต่ำขึ้นตกในกลุ่มผู้บอกภาษาวัยกลางคนและวัยสูงอายุ นอกจากนี้สัญลักษณ์ขึ้นตกของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ของงานวิจัยนี้ยังมีสัญลักษณ์คล้ายคลึงกับงานวิจัยของ Maneewong (1987) ซึ่งมีสัญลักษณ์กลางขึ้นตกและงานวิจัยของสุนทรรัตน์ แสงงาม (2549) ที่มีสัญลักษณ์ต่ำ-ขึ้น-ตก หากแต่แตกต่างกันที่จุดเริ่มต้นของระดับเสียงวรรณยุกต์

วรรณยุกต์ที่ 3 สัญลักษณ์กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้นสูง เป็นไปในทิศทางเดียวกับ สัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในงานวิจัยของ Maneewong (1987) ที่มีสัญลักษณ์กลางต่ำขึ้นสูง [25]

งานวิจัยของอรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์ (2536) ที่มีสัทลักษณะต่ำขึ้น [24] และงานวิจัยของสุนทรรัตน์ แสงงาม (2549) ที่มีสัทลักษณะต่ำขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งทั้ง 3 งานวิจัยเก็บข้อมูลในพื้นที่อำเภอเขาย้อยทั้งสิ้น

วรรณยุกต์ที่ 4 สัทลักษณะกลางระดับ เป็นไปในทิศทางเดียวกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในงานวิจัยของอรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์ (2536) L-Thongkum (2002) สุนทรรัตน์ แสงงาม (2549) และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ยกเว้นงานวิจัยของ Maneewong (1987) ที่มีสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 เป็นสัทลักษณะกลางขึ้นตก

วรรณยุกต์ที่ 5 สัทลักษณะกลางค่อนข้างต่ำ-ตก บีบเส้นเสียง เป็นไปในทิศทางเดียวกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในงานวิจัยนี้ ผู้บอกภาษาไทยไซ่งในทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรี ยังคงมีการรักษาสัทลักษณะการบีบเส้นเสียงในตอนท้ายของการออกเสียงคำในวรรณยุกต์ C123 ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสัทลักษณะของการบีบเส้นเสียงที่ปรากฏนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maneewong (1987) ที่มีสัทลักษณะกลางระดับ บีบเส้นเสียง และงานวิจัยของ L-Thongkum (2002) ที่มีสัทลักษณะกลางตก บีบเส้นเสียง

วรรณยุกต์ที่ 6 สัทลักษณะกลาง-ตก บีบเส้นเสียง เป็นไปในทิศทางเดียวกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในงานวิจัยสมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้บอกภาษาไทยไซ่งในทุกอำเภอของจังหวัดเพชรบุรียังคงรักษาสัทลักษณะการบีบเส้นเสียงในตอนท้ายของการออกเสียงคำในวรรณยุกต์ C4 ได้เป็นอย่างดีเช่นเดียวกับในวรรณยุกต์ C123 และถ้าหากเปรียบเทียบสัทลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 C4 กับงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยไซ่ง จังหวัดเพชรบุรีแล้วจะพบว่าสัทลักษณะการบีบเส้นเสียงในวรรณยุกต์ C4 มีปรากฏเพียงในงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์เท่านั้น

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโชนง จังหวัดเพชรบุรีกับภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 7 เปรียบเทียบวรรณยุกต์ภาษาไทยโชนง จังหวัดเพชรบุรีกับภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนาม

วรรณยุกต์ ถิ่น	ภาษาไทยโชนง จังหวัดเพชรบุรี	ภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนาม
วรรณยุกต์ 1 A123	ขึ้น	ระดับ
วรรณยุกต์ 2 A4	ขึ้นตก	ระดับ
วรรณยุกต์ 3 B123	ขึ้น	ขึ้น
วรรณยุกต์ 4 B4	ระดับ	ระดับ
วรรณยุกต์ 5 C123	ตก บีบเส้นเสียง	ตก บีบเส้นเสียง
วรรณยุกต์ 6 C4	ตก บีบเส้นเสียง	ตก บีบเส้นเสียง

จากการเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยโชนง จังหวัดเพชรบุรีในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยภาษา
ไทยดำ ประเทศเวียดนามทั้ง 4 งานพบว่าภาษาไทยโชนงและภาษาไทยดำมีระบบเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นไปใน
ทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ทั้งสองภาษามีวรรณยุกต์ 6 วรรณยุกต์เท่ากัน และมีการแยกเสียงรวมเสียงแบบ
ABCD123-4 เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ของภาษา
ไทยโชนงและภาษาไทยดำพบว่าทั้งสองภาษามีสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นรูปแบบเหมือนและ
แตกต่างกัน สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน ได้แก่ สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ B123 ที่
เป็นสัทลักษณะขึ้น วรรณยุกต์ B4 เป็นสัทลักษณะระดับ และวรรณยุกต์ C4 เป็นสัทลักษณะตก และมีการ
บีบเส้นเสียงในตอนท้าย ส่วนสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโชนงที่แตกต่างจากภาษาไทยดำนั้น
เห็นได้ชัดจากวรรณยุกต์ A123 และ A4 กล่าวคือ สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ A123 ของภาษาไทยโชนง
มีการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ระดับในภาษาไทยดำมาเป็นวรรณยุกต์ขึ้น และวรรณยุกต์ A4
ในภาษาไทยดำที่เป็นวรรณยุกต์ระดับเปลี่ยนมาเป็นวรรณยุกต์ขึ้นตกในภาษาไทยโชนง การเปลี่ยนแปลงสัท
ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ A123 และ A4 ในภาษาไทยโชนงที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดจากปัจจัยการสัมผัสภาษา
(language contact) โดย สมทรง บุรุษพัฒน์ (2556) ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่าภาษาไทยโชนงในประเทศไทย
(รวมถึงภาษาไทยโชนง จังหวัดเพชรบุรี) และภาษาไทยดำ ประเทศเวียดนามอาจเป็นภาษาคนละถิ่นหรือเป็น
ภาษาถิ่นเดียวกัน แต่การเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโชนงอาจเกิดจากอิทธิพล
ของภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งวรรณยุกต์ A123 เป็นวรรณยุกต์ขึ้น (rising) หรืออาจได้รับอิทธิพลจากภาษา
ลาวถิ่นใดถิ่นหนึ่ง ดังที่พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546) พบว่าภาษาลาวหลายถิ่น เช่น ภาษาลาวถิ่นเลยและ
ลาวถิ่นเวียงจันทน์มีสัทลักษณะวรรณยุกต์ A1 เป็นเสียงขึ้น และสัทลักษณะวรรณยุกต์ A234 เป็นเสียงขึ้น

ตก (humped tone) ซึ่งเป็นสัทลักษณะที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ A123 และ A4 ของภาษาไทยถิ่น จังหวัดเพชรบุรี และภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทยด้วยเช่นกัน (สมทอง บุรุษพัฒน์, 2556: 38)

VACANA JOURNAL

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- พิณรัตน์ อัครวัฒน์กุล. (2546). *การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์: กรณีศึกษาภาษา
กลุ่มลาว*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ม.ศรีบุษรา (นามแฝง). (2522). *ไทยดำรำพัน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- ศุจินันท์ จิตวิริยนนท์ (2557). การปรับค่าความถี่มูลฐานโดยการแปลงค่าเฮิร์ตเป็นเซมิโตน: แนวทางในการ
เสนอผลการวิเคราะห์วรรณยุกต์. *The Journal: Journal of the Faculty of Arts*. (8)2, 19-46.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2540). *สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ไทยโซ่ง*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมทรง บุรุษพัฒน์และคณะ. (2554). *การใช้ภาษา ทักษะติดต่อภาษา และการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของ
กลุ่มชาติพันธุ์ในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสร้างสื่อจำกัด.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2556). *การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษาไทยโซ่ง*. สงขลา: โรงพิมพ์การ.
- สมบูรณ์ แก่นตะเคียน. (2525). *สมุดเพชรบุรี ๒๕๒๕*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุมิตร ปิติพัฒน์, บัณฑิต อ่อนคำ และพูนสุข ธรรมมาภิมุข. (2521). *ลาวโซ่ง: รายงานการวิจัย*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนทรินทร์ แสงงาม. (2549). *การแปรคำศัพท์และวรรณยุกต์ตามกลุ่มอายุและทัศนคติต่อภาษาโซ่ง (ไทดำ)
ที่พูดในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อรพันธ์ อุณากรสวัสดิ์. (2536). *ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงผู้ไทกับภาษาลาวโซ่ง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

- Gedney, W. J. (1964). A comparative sketch of White, Black and Red Tai. *The Social
Science Review*. Special number. 14, 1-47.

- Gedney, W. J. (1972). A checklist for determining tones in Tai dialects. In M.E. Smith (Ed.), *Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager* (pp. 423-437). The Hague: Mouton.
- Fippinger, J. and Fippinger, D. (1974). Black Tai phoneme, with reference to White Tai. *Anthropological Linguistics*. 12.3, 83-95.
- Li, F. K. (1960). A Tentative Classification of Tai Dialects. In S. Diamond (Ed.), *Culture in History Essay in Honor of Paul Radin* (pp. 951-959). New York: Columbia University Press.
- L-Thongkum, T. (2002). *Old Tai Dam (Black Tai) and The Meanings of Ambiguous Words in Modern Thai Elaborate Expressions*. Paper presented at the 12th Annual Conference of the Southeast Asian Linguistics Society (SEALS XII), Northern Illinois University, DeKalb.
- Maneewong, O. (1987). *A Comparative Phonological Study of Lao Song in Petchaburi and Nakhon Pathom Provinces*. (Master's Thesis). Mahidol University.
- Thomason, S. (2001). *Language Contact*. Edinburg: Edinburg University Press.